

Toruń, dnia 26.08.2026 r.

Pani

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

ul. Nowogrodzka 1/3/5

00-513 Warszawa

PETYCJA

w sprawie zmiany niesprawiedliwych zasad obciążania osób w wieku emerytalnym oraz poprawy sytuacji pracujących seniorów i osób owdowiałych.

Szanowna Pani Ministro,

zwracam się do Pani jako obywatelka, która osiągnęła ustawowy wiek emerytalny, nadal pracuje i nadal ponosi pełne ciężary publicznoprawne związane z aktywnością zawodową.

Robię to z narastającym poczuciem złości, rozgoryczenia i niesprawiedliwości.

Przez dziesięciolecia pracujący obywatele płacili składki i podatki, finansując funkcjonowanie państwa oraz system zabezpieczenia społecznego. Tymczasem po osiągnięciu wieku emerytalnego państwo nadal nakłada na nich kolejne obowiązkowe obciążenia, a rozwiązania dotyczące seniorów są pełne wyjątków, ograniczeń i niespójności.

Nie oczekuję szczególnego traktowania. Oczekuję sprawiedliwego traktowania.

Mam również poczucie, że pracujący senior jest przez państwo traktowany przede wszystkim jako źródło kolejnych wpływów, a zbyt rzadko jako człowiek, który po kilkudziesięciu latach pracy nadal chce i może być aktywny zawodowo.

Dlatego zwracam się o zmianę prawa i jednocześnie oczekuję konkretnych odpowiedzi na konkretne pytania.

I. SKŁADKA RENTOWA – DLACZEGO PRACUJĄCY EMERYT NADAL JĄ PŁACI?

Pracujący po osiągnięciu wieku emerytalnego nadal podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu rentowemu. Jednocześnie system prawa ogranicza możliwość uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy przez osobę mającą ustalone prawo do emerytury.

Powstaje więc fundamentalne pytanie:

Dlaczego państwo pobiera od pracującego seniora obowiązkową składkę na ryzyko, którego realizacja w jego przypadku jest prawnie ograniczona?

Nie pytam, czy ustawa tak stanowi.

Wiem, że stanowi.

Pytam:

DLACZEGO USTAWODAWCA UTRZYMUJE TAKIE ROZWIĄZANIE?

Wnoszę o odpowiedź na każde z poniższych pytań:

1. Jakie konkretne świadczenie rentowe może uzyskać pracujący emeryt w zamian za opłacaną składkę rentową?
2. Czy składka rentowa zapłacona przez pracującego emeryta zwiększa jego indywidualne świadczenie emerytalne?
3. Czy niewykorzystana składka rentowa jest zapisywana na jego indywidualnym koncie lub subkoncie?
4. Czy środki te podlegają dziedziczeniu?
5. Jeżeli odpowiedź na powyższe pytania brzmi „nie”, to dlaczego składka ta nadal jest obowiązkowa?
6. Dlaczego pracujący emeryt nie może zostać zwolniony ze składki rentowej?
7. Jeżeli Ministerstwo nie zamierza tego zmienić – jaki jest konkretny, merytoryczny powód utrzymywania tego obowiązku?

Nie oczekuję odpowiedzi: „Ponieważ obowiązujące przepisy przewidują obowiązek opłacania składki”.

To właśnie te przepisy kwestionuję i domagam się ich zmiany.

II. PIT OD EMERYTURY – DLACZEGO ŚWIADCZENIE EMERYTALNE JEST OPODATKOWANE?

Drugą kwestią jest podatek dochodowy od emerytur.

Przez całe życie obywatel uczestniczy w obowiązkowym systemie ubezpieczeń społecznych i finansuje go poprzez składki.

Po osiągnięciu wieku emerytalnego otrzymuje świadczenie emerytalne, które następnie jest co do zasady opodatkowane podatkiem dochodowym.

Nie kwestionuję prawa państwa do pobierania podatków jako takich.

Kwestionuję jednak brak szczególnego podejścia do świadczenia emerytalnego, którego źródłem jest wieloletnie uczestnictwo w obowiązkowym systemie ubezpieczenia społecznego.

Dlatego pytam:

8. Dlaczego emerytura podlega podatkowi dochodowemu?
9. Dlaczego ustawodawca nie zdecydował się na całkowite zwolnienie emerytur z PIT?
10. Czy Ministerstwo uważa obecny sposób opodatkowania emerytur za sprawiedliwy społecznie?
11. Czy Ministerstwo analizuje możliwość całkowitego albo częściowego zwolnienia emerytur z PIT?
12. Jeżeli nie – dlaczego?

III. PRACUJĄCY SENIOR – PARADOKS ULGI PODATKOWEJ

Szczególnie niezrozumiała jest konstrukcja tzw. ulgi dla pracujących seniorów.

Przepisy przewidują preferencję podatkową dla osoby, która osiągnęła wiek emerytalny, nadal pracuje, ale nie pobiera emerytury. Warunkiem jest również spełnienie pozostałych wymogów ustawowych, w tym podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu określonych przychodów. Limit zwolnienia wynosi 85 528 zł rocznie.

Podatki +1

Powstaje zatem sytuacja, w której:

senior osiągnął wiek emerytalny + pracuje + nie pobiera emerytury → może korzystać z preferencji podatkowej.

Natomiast:

senior osiągnął wiek emerytalny + pracuje + pobiera swoją emeryturę → nie korzysta z tej ulgi.

Ministerstwo Finansów samo potwierdza ten warunek.

Podatki

Dlatego pytam:

13. Dlaczego państwo podatkowo preferuje osobę, która osiągnęła wiek emerytalny, ale nie pobiera jeszcze emerytury?

14. Dlaczego rozpoczęcie pobierania własnej, wypracowanej emerytury powoduje utratę tej preferencji podatkowej przy dalszym wykonywaniu pracy?

15. Czy celem tego rozwiązania jest zachęcanie obywateli do odraczania pobierania emerytury?

16. Jeżeli tak – dlaczego państwo nie komunikuje tego obywatelom wprost?

17. Czy Ministerstwo uważa za sprawiedliwe, że dwie osoby w wieku emerytalnym, wykonujące pracę na takich samych zasadach, mogą mieć różną sytuację podatkową wyłącznie z powodu tego, czy pobierają już emeryturę?

18. Czy rząd zamierza rozszerzyć ulgę dla pracujących seniorów również na osoby, które pobierają już emeryturę, ale nadal pracują?

19. Jeżeli nie – jaki jest konkretny powód takiego różnicowania?

Uważam, że jest to kwestia wymagająca szczególnie poważnej debaty.

Państwo deklaruje potrzebę aktywizacji zawodowej seniorów, a jednocześnie tworzy system, w którym status podatkowy pracującego seniora zależy od tego, czy rozpoczął już pobieranie własnej emerytury.

IV. RENTA WDOWIA – DLACZEGO TYLKO 15%, A NASTĘPNIE 25%?

Kolejną kwestią jest renta wdowia.

Obecnie, od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2026 r., drugie świadczenie w zbiegu wypłacane jest w wysokości 15%. Od 1 stycznia 2027 r. ma to być 25%.

Jednocześnie obowiązuje limit łącznej wypłaty. Po waloryzacji w 2026 r. wynosi on 5 935,47 zł brutto.

Uważam, że dla wielu osób owdowiałych jest to rozwiązanie niewystarczające i krzywdzące.

Dlatego pytam:

20. Dlaczego drugie świadczenie wynosi obecnie tylko 15%?

21. Dlaczego od 2027 r. będzie to tylko 25%?

22. Dlaczego ustawodawca nie zdecydował się na 50% drugiego świadczenia?

23. Dlaczego ustawiono limit łącznej wypłaty?

24. Dlaczego osoba owdowiała, której współmałżonek przez całe życie pracował i uczestniczył w systemie ubezpieczeń społecznych, nie może w większym zakresie korzystać ze świadczenia związanego z jego ubezpieczeniem?

25. Czy rząd zamierza zwiększyć drugie świadczenie w rencie wdowiej do 50%?

26. Czy rząd zamierza znieść limit łącznej wypłaty albo znacząco go podnieść?

27. Jeżeli nie – proszę wskazać konkretny powód.

V. MOJE ŻĄDANIA

Wnoszę o podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do:

1. zniesienia obowiązku opłacania składki rentowej przez osoby posiadające ustalone prawo do emerytury i nadal pracujące;
2. ewentualnie – przekierowania tej części składki na zwiększenie przyszłego świadczenia emerytalnego pracującego seniora;
3. zmiany zasad opodatkowania świadczeń emerytalnych i rozważenia ich całkowitego albo częściowego zwolnienia z PIT;
4. rozszerzenia ulgi dla pracujących seniorów również na osoby pobierające emeryturę i nadal aktywne zawodowo;
5. zwiększenia drugiego świadczenia w rencie wdowiej do 50%;
6. zniesienia limitu łącznej wypłaty renty wdowiej albo jego znaczącego podwyższenia.

VI. OCZEKUJĘ KONKRETNEJ ODPOWIEDZI

Na zakończenie chcę podkreślić rzecz najważniejszą. Nie oczekuję odpowiedzi opisującej obowiązujące przepisy. Znam problem. Nie pytam: „Co mówi ustawa?” Pytam: DLACZEGO PAŃSTWO UTRZYMUJE TAKIE PRZEPISY I CZY ZAMIERZA JE ZMIENIĆ?

Proszę o udzielenie odpowiedzi na każde z 27 pytań osobno, bez łączenia ich w ogólne stanowisko.

Nie chcę odpowiedzi, która rozmyje poszczególne problemy.

Chcę wiedzieć: co Ministerstwo zamierza zrobić, czego nie zamierza zrobić i – przede wszystkim – dlaczego.

Mam poczucie, że obecny system jest dla wielu osób starszych niezrozumiały, niespójny i niesprawiedliwy.

Człowiek, który przepracował dziesięciolecia, płacił obowiązkowe składki i podatki, ma prawo oczekiwać od państwa czegoś więcej niż kolejnych obciążeń.

Senior nie jest bezdennym źródłem dochodów publicznych.

Jest obywatelem, który przez całe życie współfinansował funkcjonowanie tego państwa.

Dlatego oczekuję od Pani Ministry nie tylko wyjaśnienia obecnego systemu, lecz przede wszystkim odpowiedzi, czy państwo zamierza ten system naprawić.

Z poważaniem

